

Sørine Gotfredsens prædiken 2. søndag i advent

Taler

Sørine Gotfredsen
Sognepræst og samfundsdebattør

Dato

7. december 2025

Sted

Jesuskirken, Valby

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 25, vers 1-13

Salmer

Nr. 79-77-258-78-271-74

- 1 Det kan ske tidligt i livet, at man går i gang med at forberede sig på alt det, der skal komme. Og når man er meget ung, kan det godt føles temmelig dramatisk. Selv satte jeg mig en dag ind i buskadset på skolens legeplads, hvor ingen kunne se mig. Her knækkede jeg en spids gren af og pressede den så hårdt imod armen,
- 5 at der kom lidt blod frem, hvorpå jeg med høj røst lovede mig selv aldrig nogensinde at blive som andre mennesker. Jeg nærede en stærk uvilje mod at gøre det forventede og brugte i vid udstrækning andre som pejlemærke for, hvordan jeg ikke ville være. En smule arrogant, kan man mene, og heller ikke voldsomt holdbart i længden, men det var for mig et særdeles lidenskabeligt
- 10 øjeblik, da jeg svor evigt troskab mod mit eget sind. Jeg forberedte mig på det, der skulle komme, og har siden spurgt mig selv om, hvad der i løbet af livet sker med den beslutsomme lidenskabelighed. Og om den mon helt kan mistes.

- En del af den synes under alle omstændigheder fraværende i lignelsen, som vi
- 15 hører i dag om ti brudepiger, hvoraf de fem udmærker sig ved i et vist åndsmæssigt sløvsind ikke at være beredt på det kommende. Det øjeblik, hvor de skal være sig bevidst, at de står i et forhold til den Gud, der vil have dem med. Deres lamper er løbet tør for olie, netop da de har mest brug for at se klart, og mange har gennem tiden undret sig over, at de fem kloge brudepiger, der har
- 20 styr på deres lamper, ikke bare giver deres medsøstre lidt af beholdningen. Så også de kan følge med Jesus. Hvorfor den løsning ikke holder, får vi senere svaret på. Et andet spørgsmål opstår, da de fem tankeløse brudepiger afvises med den begrundelse, at Jesus ikke kender dem. For hvad betyder det ikke at blive genkendt af Guds egen søn? Genkender han virkelig ikke sit menneske helt
- 25 uanset hvor forvirret og uforberedt det måtte være? Det må vi – ikke mindst i

denne adventstid – tænke nøjere over.

Meget tyder faktisk på, at vi allerede er i fuld gang med det. Det afsløres gennem den megen tale om tro og kristendom og dette at ruste sig til det kommende.

- 30 Ikke blot med et lager af dåsemad og strømforsyning, men også med åndelig styrke. Vi begynder at indse, at vi mangler en del af det fundament, man før i tiden i højere grad bare fik som overleveret tradition. Det har konsekvenser, hvilket forfatter Stefan Zweig også kommer ind på i sine berømte erindringer fra 1942, *Verden af i går*. Han skriver: ”Forsømmer man en tid lang sine muskler,
- 35 kan det indhentes senere: stigningen op mod det åndelige og opøvelsen af sjælens indre kræfter finder derimod kun sted i dannelsens afgørende år, og kun den, hvis sjæl tidligt lærer at spænde vidt, vil senere kunne favne hele verden.” Som ung mand i Wien i tiden før Første Verdenskrig oplevede Stefan Zweig, hvordan litteratur, teater og kunst var altafgørende livsindhold for ham og hans
- 40 jævnaldrende. De konsumerede poesi og filosofi med samme umættelighed, som unge i dag stirrer på skærmen og lægger deres glatte ansigt frem til almindelig beskuelse. Og mens de mere elitære kunstarter på ingen måde er forudsætning for at gøre sig eksistentielle tanker – og mens Stefan Zweigs teori nok er lidt sort hvid – er det af stor betydning i den unge fase af livet, hvor ord, stemninger og
- 45 musik sætter sig mere fast i sindet, end den slags måske nogensinde kommer til igen, at blive åndeligt grundfæstet i verden.

- Stefan Zweig og hans venner troede, at det fredelige Europa blot ville bestå, og resten er jo historie. To verdenskrige lagde meget i ruiner, den gamle orden stod
- 50 for fald, og præmissen for det europæiske menneske har i de seneste 150 år ændret sig dramatisk. Så meget, at nogle opfatter nutidens europæiske menneske som svagt og lettere fortabt og mener, at vi på dette kontinent står overfor et civilisations-kollaps. Som de siger i USA. Under alle omstændigheder skal erkendelser gøres. Ikke mindst angående synet på Gud. Konfrontationen med
- 55 ondskaben i Auschwitz og andre steder blev en åndelig og religiøs milepæl. Det blev simpelthen efter denne grusomhed sværere at forholde sig til Gud i en verden, hvor den slags kunne ske, og blandt andet derfor er vi i europæisk kultur opdraget til snarere at stole på den psykologiske analyse og videnskaben og kulturrelativismen og mangfoldigheden som vejen til en slags frelse. I
- 60 modsætning til Stefan Zweig, der i verden af i går blev placeret i et blomstrende rum af poesi, åndshistorie og religiøs tradition, er den enkelte i Europa af i dag langt mere overladt til sig selv. Gud er af flere årsager blevet fjern, ”I har haft fremgang, men Jesus er blevet borte”, som faster Anna siger i *Matador*, da hun

65 til sin nevø Daniels konfirmation konstaterer, at bevidstheden om
gudsforholdet synes under afvikling. Hun får måske ikke i alle øjeblikke
formuleret sig lige heldigt, men jeg har altid haft en svaghed for Faster Annas
dømmekraft, og hvor karikeret missionsk denne kvinde end er fremstillet, vil vi
med tiden komme til bedre at forstå hende.

70

For faster Anna minder os om, at der skal være olie på lamperne, da vi nemt som
de fem tåbelige brudepiger kan vågne og indse, at vi ikke er ordentligt forberedt
på det kommende. At der er en pris forbundet med blot at leve, som om Gud
ikke findes. Derfor begynder vi så småt at mærke behov for at tage Gud mere
75 alvorligt, og spørgsmålet er, om det er for sent. Om vi har forspildt for meget.
Enhver har fra skabelsens side en portion olie med – det vil sige, en evne til at tro
og længes efter evighed – men den evne behøver opmærksomhed. Ifølge Søren
Kierkegaard skal vi altid have ”Ny Olie i Beredskab”, vi skal altid gøre os tanker
om vores forhold til almagten, for sådan bevarer man ”Forventningens
80 uendelige Lidenskab”, som Kierkegaard kalder det. Man skal virkelig mene, at
man ønsker at møde det gode og det sande og det evige. Der skal være beslutsom
lidenskab på spil. Og skulle man være i tvivl om, hvordan den lidenskab føles,
kan man mindes den, man instinktivt mærkede som barn, hvor man kunne
finde på at indgå en dramatisk pagt med sig selv, fordi man havde behov for
85 noget at tro på. Det behov kan med tiden rette sig mod en anden pagt – den,
nemlig, som Gud ved at sende sin Søn ind i verden har indgået med sit
menneske.

Det er dén, vi i løbet af livet kan vågne op til. For de vågnede jo, brudepigerne,
90 som skrevet står, hvorpå de fem tåbelige bønfalder de kloge om at give dem
noget af deres olie. Svaret er naturligvis nej, for man kan ikke tro på andres
vegne, enhver skal selv gøre bevægelsen hen imod Gud. Men hvordan gør man
den bevægelse, hvis man aldrig som barn eller ung har hørt nogen tale om den?
Udover Faster Anna. Det kan begynde med erfaringen af at mærke, at uro og
95 den nagende udefinerbare frygt for fremtiden, som så mange i dag taler om,
tager bolig i sindet. Man aner, at fundamentet ikke er stærkt nok, og man
forstår, at det faktisk til en vis grad blev ens skæbne, hvad man fik med sig fra de
allermest modtagelige år. Stefan Zweig skriver: ”Hvad et menneske i sin
barndom har optaget i sit blod af tidens atmosfære, kan ikke udskilles igen.” Selv
100 slipper jeg nok aldrig for den pagt, jeg indgik med mig selv i skolens buskads.
Arrogancen ved ikke at ville være som de andre er definitivt optaget i mit blod,
men der kan komme andet og mere til, når man indser, at ens egen

105 selvhævdende lampe ikke længere lyser stærkt nok. Jeg forstår efterhånden, at
pagten skal indgås med noget andet end mig selv, for mine egne veje bliver for
snævre, og jeg er ret fascineret af de ord, forfatter Suzanne Brøgger siger i min
samtale med hende om livskraft. Hun siger: "Jamen, jeg kan jo ikke andet end at
tro på det guddommelige." "Hvorfor kan du ikke andet?" spørger jeg. Og hun
svarer: "Det har jeg ikke fantasi til."

110 Og sådan nærmer man sig den pagt, der varsles i adventstiden, hvor enhver igen
skal overveje, hvad man tror på, idet man måske indser, at man ikke i sidste ende
længere har fantasi til andet. Som barn havde man fantasi til alt, som voksen er
man begrænset af sin virkelighed og sin erfaring af sin egen syndighed, og så er vi
115 fremme ved spørgsmålet om, hvad der menes med, at Guds søn ikke kan kende
sit menneske. Når vi som brudepigerne her i adventstiden vågner på randen til
2026 og erkender, at vi har sovet for længe, og den Gud, der så længe er blevet
skrevet ud af vores fælles europæiske skæbne, stadig eksisterer – vil han så vende
ryggen til, fordi bekymringen for fremtiden og behovet for trøst og tro kom for
120 sent? Ja, i den forstand, at troen er svær at nå, hvis man ikke lidenskabeligt
beslutter sig for at gribe den. Så er det, som om Jesus vender én ryggen, idet man
endnu ikke selv for alvor er trådt frem. Men lad os huske, hvad Jesus tilføjer:
"Sandelig siger jeg jer, jeg kender jer ikke. Våg derfor, for I kender hverken dagen
eller timen." Våg derfor, for der kommer en dag og en time til. Husk dine
125 inderste øjeblikke af afmagt, husk alle de gange, hvor du erfarede ikke at være
stærk nok, ikke at give nok, ikke at beherske dig nok, og læg dig i adventsdagene
på sinde, at det er nu, du kan vende dig væk fra din egen udtjente pagt med dig
selv og hen til Guds pagt med dig. Den, der stadfæstes med Jesu fødsel i verden,
og som afslører mennesket som det faldne væsen, Gud elsker så højt, at han vil
130 bevare det alligevel. Så våg derfor hele livet, så du aldrig glemmer, at der stadig er
tid.

Jeg indledte med at spørge, om lidenskab i et menneske mon kan dø. Det tror
jeg, at den kan, men jeg tror også, at den kristne fortælling kan få den til at
135 genopstå i én. Når vi igen får fortalt, hvordan Gud sendte sin søn til jorden for i
al evighed at være tæt på os. At han talte Ordet, gjorde gerningerne og døde og
opstod fra graven og gik forrest ind i Himmerige. Den fortælling åbenbarer den
nye pagt, som Jesus ér, og i troen på den kan vi helt frem til tidens fylde og
dommens endelige dag våge og have olie på lamperne og gøre vort bedste for at
140 leve dette liv i lydlighed og så godt som muligt tage vare på det andet menneske.
Og på den lille del af det dyrebare Europa, som vi her bebor. Sådan forbereder

man sig hver dag på det kommende, på dagen i morgen, på resten af sit liv og på den evighed, det med årene kan blive sværere og sværere at have fantasi til ikke at tro på. Det menneske, der virkelig stræber efter at leve i den kristne pagt, troens pagt og frelsens pagt, kan Gud kende som sit. Og der er endnu tid til at blive det menneske. Amen.

Kilde

Manuskript taget fra soerine.dk med tilladelse fra udgiver

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

2. søndag i advent, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/sorine-gotfredsens-praediken-2-sondag-i-advent-2025>